

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

AZ AMERIKAI 173. EJTŐERNYŐSDANDÁR HARCAI VIETNÁMBAN – A JUNCTION CITY HADMŰVELET

THE BATTLES OF THE 173rd AIRBORNE BRIGADE (U.S.) IN VIETNAM – OPERATION “JUNCTION CITY”

A légideszantokról szóló szakirodalomban gyakran felvetődik az ejtőernyős légideszantok alkalmazhatóságának kérdése. A második világháborút követően, a légvédelem jelentős megerősödését látva, sokan kétségbe vonták sikeres bevetésük lehetőségét. Felerősödött ez a vélekedés akkor, amikor megjelentek a légimozgékony csapatok, azaz a helikopteres légideszant szervezete. A cikkben bemutatott vietnámi Junction City bizonyíték arra, hogy olyan feladatokra, ahol rövid idő alatt, nagy távolságra és nagy létszámú deszant harcbavetésére van szükség – nélkülözhetetlenek az ejtőernyősök. A hadművelet során ejtőernyős teher deszant eljárással jelentős számú haditechnikai eszközt (aknavetőket, könnyű terepjárókat, hátrasiklás nélküli lövegeket) jutattak el a 173. légideszant dandár részére. Ez fontos szerepet játszott a deszant csapatok harcképességének növelésében.

The question of the applicability of parachute airborne troops is often raised in the literature. After the Second World War, as the air defense was gaining strength, the effectiveness of its applicability was put into question. This kind of surmise was strengthened by the appearance of airmobile forces organized into helicopter airborne troops. Operation “Junction City” in Vietnam, as presented in this article can be regarded as an evidence that parachutists are indispensable where there is a need for the deployment of large number of airborne troops over a long distance within short time-frame. During the operation a significant number of military hardware, such as mortars, light land rovers, recoil-ing weapons, were brought to the 173rd airborne brigade by the parachute airborne method. This played an important role in enhancing the ability of combat capacity.

BEVEZETÉS

Ejtőernyős deszant: a légideszantcsapatok bevetésének legkorábban kialakult, leginkább ismert, egyben leginkább vitatott formája. A második világháború nagy és legendás, egyúttal csak részben sikeres vagy egyenesen sikertelen ejtőernyős műveleteit – a német ejtőernyős hadosztály krétai műveletét, illetve a brit és amerikai ejtőernyősök normandiai ugrásait, vagy hollandiai ledobását a Market Garden hadművelet során – mindenki ismeri. Vajon kudarcot kudarokra halmoztak az ejtőernyősdeszantok a hadtörténelemben? Vagy éppen a siker érdekében elkerülhetetlen alkalmazásuk? Mit hoz a jövő az ejtőernyős csapatok számára?

AZ AMERIKAI EJTŐERNYŐS LÉGIDESZANTOK A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁN

Az amerikai *ejtőernyős légideszantok alkalmazása* szempontjából a második világháborút követő két évtized során nem történt jelentősebb fejlődés. A koreai háborúban, 1950-ben ugyan bevetettek néhány dandár erejű ejtőernyősdeszantot, Japánból egy gyaloghadosztályból kikülönített zászlóalj-harccsoport saját területen lévő repülőtérré végzett légi szállítására is sor került és ejtőernyős mélységi felderítő csoportokat is alkalmaztak, de ezek a műveletek semmilyen értelemben – gyakran még az alkalmazott haditechnikai eszközök terén sem – haladták meg a második világháborús színvonalat. Bizonyos fejlődést csak az 1951. március 23-án Munszannál bevetett ezredharccsoport erejű deszant jelentett. Ennél

DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

már nagyobb számban alkalmazták a *hátsó teherrámpával rendelkező, korszerű Fairchild C-119 szállítórepülőgépet*, amelynek segítségével – a britektől átvett ejtőernyős gépjármű teherdeszant módszer segítségével – Jeep terepjárókat és könnyű tehergépkocsikat deszantoltak az ejtőernyős csapatok mozgékonyságának növelése, illetve löveganyagának vontatása céljából. Azonban az amerikai légideszantok Koreában ugyanúgy képtelenek voltak páncélozott harcjárművek deszantolására, mint a második világháborúban. Az ejtőernyősdeszant-csapatok alkalmazási elve a koreai háború alatt főként azon alapult, hogy az ezredharccsoport erejű deszantokat kis mélységben (maximum 50 kilométer) dobták le akkor, ha a szárazföldi csapatok – rendszerint páncélozott szervezeti elemek – aktív és sikeres támadó harctevékenységet fejtettek ki. Az ejtőernyősök az ellenség mögöttes területén az előrevetett osztagok beérkezése előtt elfoglalták és birtokukban tartották azokat a kulcsfontosságú objektumokat (pl. közlekedési csomópontokat és terepszakaszokat), amelyek a gépesített erők műveleteinek sikerességét elősegítették, illetve az ellenfél erőinek visszavonulását meggátolták. A légideszantcsapatokat gyakran vetették be az ellenfél erőinek bekerítése érdekében. Ugyanakkor műveleteik során az amerikaiak egyre inkább rákényszerültek az ejtőernyősdeszantok repülőgépes kiszállítási fázisának rejtésére-fedésére és a ledobózóna térségében települő légvédelem hatékony pusztítására, ami a korai légi előrejelzés (lokátorok) és a légvédelem hatékonyságának növekedését jelzi. Éppen ekkor jelent meg egy újabb, a légvédelmi tűzre kevésbé érzékeny harceljárás: a légideszantok kismagasságú repüléssel történő kijuttatására alkalmas helikopteres légimozgékonyosság.¹

A vietnámi háború sem jelentett azonnali előrelépést az ejtőernyősdeszantok tekintetében, hiszen az ilyen szervezetek alkalmazása fokozatosan háttérbe szorult a konfliktus során. *Bizonyos fejlődés ismét csak a teherdeszant-eljárásoknál következett be, hiszen ekkor már C-130 repülőgépről képesek voltak a 7 tonnás M-56 páncélozott lövegrendszer ejtőernyős deszantolására.* Ezt a lehetőséget viszont a dzsungellel fedett terepen folytatott műveleteknél a gyakorlatban nem használhatták ki.

AMERIKAI EJTŐERNYŐS LÉGIDESZANT-MŰVELETEK A KAMBODZSAI HATÁRNÁL

A második világháborút követően a *gázturbinás hajtóművek megjelenése* jelentős mértékben átalakította a légideszantok haditechnikai eszközeit, valamint a lehetséges kijuttatási módok körét. A hagyományos ejtőernyősdeszantok mellett – esetenként azokat kiszorítva, korábbi szervezeteket átalakítva – *Vietnámban megjelent és kifejlődött a helikopteres légimozgékonyosság. Ugyanakkor tovább fejlődött az ejtőernyős deszantmód is, amely egyre inkább lehetővé tette nehéz haditechnikai eszközök – köztük gép- és harcjárművek – biztonságos kijuttatását.*

1. ábra. Ejtőernyős aknavetőűteg a Junction City hadműveletben

¹ Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: A légideszant I. Püedlo Kiadó, Budapest, 2007, pp. ...

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

A vietnami háború során az amerikai haderő 1967. február 22-től május 13-ig összességében hadosztály méretű légideszant erőt vetett be. A műveletekben egy ejtőernyős dandár, két különleges műveleti ejtőernyős zászlóalj, nyolc helikopteres légimozgékony zászlóalj és két repülőgépes légiszállítású zászlóalj vett részt. A *kijuttatás* a Saigontól északkeletre és északnyugatra elterülő összefüggő célterületekre *többségében ejtőernyős deszant-módszerrel történt*, ugyanakkor már megjelent a helikopteres deszantok alkalmazása is. Lényegében ez volt a vietnami háború egyetlen nagyszabású ejtőernyős deszant-művelete.

2. ábra. A 173. légideszant dandár katonáinak harci ugrása Katumnál

Az amerikaiak 1967. február 22-én a kambodzsai határnál kezdték meg azt a 72 napos hadműveletet Junction City fedőnéven, amely az egyik legnagyobb amerikai hadművelet volt a Délkelet-ázsiai konfliktusban. Ennek része volt *az amerikaiak által a második világháború óta végrehajtott legnagyobb ejtőernyős művelet is*. A művelet célja az észak-vietnami haderő és a vietkong erőinek kiűzése volt a dél-vietnami fővárostól, a Saigon-tól északkeletre lévő övezetből. Fontos célkitűzés volt továbbá, hogy a művelet során – a korábbi hadművelettől eltérően – megakadályozzák az észak-vietnami erők visszavonulását a szomszédos Kambodzsába. Ilyen értelemben az amerikai haderő egy bekerítő hadművelet végrehajtására törekedett. Ennek érdekében egy olyan, a vietnami erőket bezáró katlan létrehozását tűzték ki célul, amelynek két oldalát egymástól 16 km távolságra párhuzamosan előrenyomuló gépesített oszlopok, legtávolabbi, gyorsan kiépíthető „falát” pedig légimozgékony és ejtőernyős erők alkották. Az amerikai erők célja a terület bekerítése és átfésülése volt. A gyorsan mozgó szárazföldi alakulatokat két hadosztály, illetve egy dandár és egy páncélozott felderítőezred erőiből állították ki. Helikopteres deszant-móddal nyolc zászlóaljat juttattak ki a kambodzsai határ mellé. A művelet során nagy határszakasz lezárása vált szükségessé, így a helikopteres szállító kapacitás szükségesnek bizonyult. A megoldást a nagy tömegben kijuttatható ejtőernyősdeszantok jelentették. Ennek érdekében mozgósítani kívánták a 173. légideszant dandár és az ekkor még ejtőernyős képességű 101. légideszant dandár erőit is.² Végül azonban a rendelkezésre álló rövid idő csak a 173-asok egy harccsoportjának mozgósítását tette lehetővé. Ezt a dandárt korábban az Egyesült Államokból 153 db C-130-as szállítórepülőgép fedélzetén szállították Vietnámba.

² Wright, R. K. – Greenwood, J. T.: Airborne Forces at War. Naval Institute Press, Annapolis, 2007. 150. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

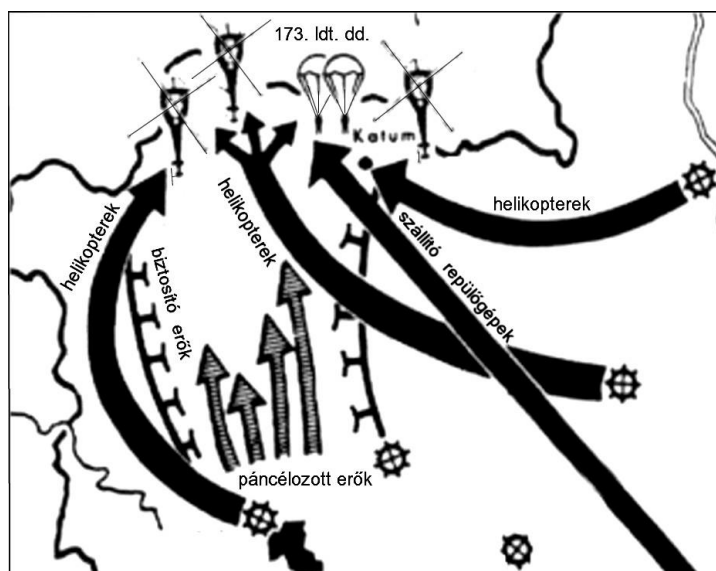
DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

3. ábra. Az ejtőernyős katonák földet érnek a Junction City hadművelet légideszant fázisában

A légideszant és a gépesített egységek február 21-én foglalták el állásaikat. A deszantokat kiinduló repülőtereiken gyülekezették. A 173. dandár ejtőernyős harccsoportja a célterületől távoli Bien Hoa repülőtérre gyülekezett, egyúttal őket deszantolták a kialakítandó bekerítés legtávolabbi pontjára is. A kis hatótávolságú helikopteres deszantoknak közvetlenül a szárazföldi csapatok megindulási terepszakasza mögött – alkalmas terepszakaszon – jelölték ki egy-egy gyülekezési zónát.

4. ábra. A Junction City hadművelet légideszantjainak kijuttatási útvonalai

A támadást február 22-én indították meg. Az ejtőernyősdeszantot szállító 23 db C-130-as szállítórepülőgép közül 13 db-on a légideszant dandár 845 ejtőernyőse foglalt helyet, míg a második hullámban érkező további 10 db Herculesen helyezték el a nehézfegyverzetet. A ledobásra 09.00-kor Katum határtelepüléstől három kilométerre északra, egy 2.000x300 méteres száraz talajú rizsföldön került sor. Az ugrás során mindössze 11 fő szenvedett el kisebb sérüléseket, de – a jól felderített ledobózónának köszönhetően – a deszantok nem ütköztek azonnali ellenállásba. Az ejtőernyős

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

lövészek mellett *deszantolásra került egy ejtőernyős tüzérűteg is*. A haditechnikai eszközöket szállítórepülőgépek 09.25-kor kezdték meg hat 105 mm-es tarack, illetve négy 107 mm-es és hat 81 mm-es aknavető és lőszerkészletük, továbbá öt könnyű teherautó, *hat M274 típusú, 106 mm-es hátrasiklás nélküli löveggel felszerelt könnyű terepjáró gépjármű* és egyéb ellátmányok ledobását. A dandár-harccsoport 12.30-kor érte el a műveleti készenléteket. Az ejtőernyős ledobózóna jobb és bal oldalán deszantolták a *helikopterrel kijuttatott nyolc zászlóalj*at, nagy szélességben kialakítva a bekerítés „hátsó falát.” A légimozgó mővelet során a harci helikopterek mintegy 300 bevetést repültek, miközben összesen 13 helikopter vált az ellenfél légvédelmének áldozatává.³

A helikopteres és ejtőernyősdeszantok egyaránt megkezdték támadó tevékenységüket. A hadművelet kezdetén a csapatok – a magas támadási ütem és a sikeres meglepés ellenére – csak kevés észak-vietnámi egységet fedeztek fel. Ugyanakkor támadása során csak a 173. légideszant dandár harccsoportja rövid időn belül az ellenfél hat bázisát számolta fel, jelentős mennyiségű fegyvert, lőszer és ellátmányt megsemmisítve. A légierő napi 170-220 közvetlen támogató bevetéssel segítette a szárazföldi erők harctevékenységét.

5. ábra. A művelet során ejtőernyős deszant-eljárással földre tett járművek oszlopa

A további, leszálló módszerrel történő repülőgépes szállítások elősegítése érdekében március 3-ára a 173. légideszant dandár műszaki alegységei alkalmassá tettek egy Katum melletti leszállópályát repülőgépek fogadására. Ezt követően *Saigonból már repülőgépen érkezett a légiszállítású megerősítés: a dél-vietnámi haderő két könnyűlövész zászlóalja*. A megerősítésekre és ellátmányra nagy szükség is volt, mivel ugyanezen a napon a 173-asok alegységei a várostól keletre már kemény harcokba bocsátkoztak.

A hadművelet második szakaszában az amerikai egységek a bekerítés keleti felére összpontosították erőiket, ahol súlyos összecsapások robbantak ki. Az észak-vietnámi erők jelentős utóvédei itt megpróbálták bekeríteni és megsemmisíteni a különálló amerikai egységeket, hogy ezzel fedezzék fő erőik visszavonulását Kambodzsába. A páncélozott felderítő erők, a támogató tüzérség és a közvetlen légi támogatás együttes tüzereje azonban végül meghátrálásra kényszerítette a vietnamiakat. Az utolsó, kisebb összecsapásokra március végén került sor a kambodzsai határ mellett.⁴

³ Tóth Loránd: Ejtőernyős deszant. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987. 60. o.

⁴ Leo J. Daugherty: A vietnámi háború napról napra. Hajja és Fiai könyvkiadó, Debrecen, 2004. 104. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

A 173. légideszant dandár harccsoportját március 15-én kivonták a harcokból. Az ejtőernyős bevetések azonban a Junction City hadműveleti területtel szomszédos erdős-hegyes területen, Saigontól északnyugatra, néhány kiegészítő-tisztogató művelettel folytatódtak. Itt az 5. különleges műveleti csoport ejtőernyős egységeit vetették harcba. Április 2-án egy *365 fős ejtőernyős zászlóaljat* vetettek be Phouc Long térségében C-130-as repülőgépek fedélzetéről, bekötött módszerrel. Május 13-án a különleges műveleti csoport újabb *ejtőernyős zászlóalját dobták le 486 fős létszámmal*, egy nehéznakvető-szakasszal megerősítve, ugyanebben a térségben.

OPERATION JUNCTION CITY – AZ ELSŐ ÉS UTOLSÓ NAGYOBB EJTŐERNYŐS MŰVELET

Összességében a Junction City hadművelet részben sikeres volt, hiszen jelentős mennyiségű észak-vietnámi hadianyagot sikerült megsemmisíteni, illetve számos támaszpontot felszámoltak. Az észak-vietnámi haderő és a vietkong erői ugyanakkor a művelet befejezése után néhány hónappal fokozatosan visszazivárogtak a területre, így a siker időlegesen volt mondható. A korábbi, hasonló célú műveletekhez képest mindenképpen sikeres volt ez a hadművelet, hiszen – a nagy mennyiségű légideszant gyors bevetésének, ezáltal a bekerítés legtávolabbi oldala gyors zárásának köszönhetően – a korábbinál jóval nagyobb létszámú észak-vietnámi erőt sikerült megsemmisíteni. A légideszantok létszámának a feladathoz feltétlenül szükséges dinamikus felduzzasztása, a rendelkezésre álló helikopterek korlátozott számának elensúlyozása az adott körülmények között viszont csak a nagy létszámú ejtőernyősdeszant bevetésével volt megoldható.

Az ejtőernyősök alkalmazása jelentős mértékben hozzájárult a hadművelet sikeréhez. A 173. légideszant dandár vietnámi alkalmazása során az is bebizonyosodott, hogy az *ejtőernyős deszantmóddal* a helikopterekhez mérten jóval nagyobb létszámú erők juttathatók ki rövid idő alatt, illetve a helikopterek korlátozott száma esetén egyes feladatoknál kedvező lehet az ejtőernyősdeszantok alkalmazása. Általában a háború során a helikopteres könnyűlövész erők rendszerint az ellenfél közvetlen tűzhatásának kitéve kerültek kirakásra és nagyszámú helikoptert – és így élőerőt is – veszítettek, míg az ejtőernyős csapatok deszantolása veszteségmentesen zajlott. A légi gépesítés szempontjából nem elhanyagolható, hogy *ejtőernyős teherdeszant eljárással* jóval több nehéz haditechnikai eszköz – köztük *gépjárművek, könnyű teherautók* – ledobására került sor a 173. légideszant dandár művelete során. Nagyszámú gépjárműve mellett a dandár – a légimozgékony hadosztályokkal ellentétben – *rendelkezett egy páncélozott harcjárművekkel felszerelt páncélvadász századdal is, így nem csak szárazföldi mobilitása, de a harcértéke (tűzerő, védettség) is magasabb szintű volt a helikopteres szervezetekénél.* A művelet során összevethető a helikoptereken kisebb leszállóznákba, közvetlenül a harctevékenység helyszíne mellett deszantolt gépesítetlen könnyű lövészerők és a harctevékenység helyszínétől távolabbi ledobóznákba ejtőernyővel deszantolt, gépjárművekkel mobilizált erők alkalmazása közötti különbség.

Ugyanakkor kétségtelen, hogy az 1967-es évben vetettek be utoljára ejtőernyősöket tömeges méretben Vietnámban. Ennek számos oka volt: a terep jellege, a térségben tartózkodó erők típusa és a helikopteres légimozgékonyág dinamikus terjedése egyaránt hatással volt a folyamatra. Az ejtőernyős deszant-technikával sikeresen kijuttatható nehezebb haditechnikai eszközök – köztük különféle gép- és harcjárművek – által biztosított előnyöket például nem tudták hatékonyan kiaknázni a terepviszonyok miatt.

A *mélyléségi felderítés* területén azonban a vietnámi háború további szakaszában is sor került ejtőernyős műveletekre. A szárazföldi haderő és a haditengerészet legalább *tíz esetben hajtott végre ejtőernyős mélyléségi felderítő műveleteket*, többségében sikerrel (1966. 06. 14. – n. a., 4 fő; 1967. 09. 05. – Dél-Vietnám, 10 fő; 1969. 11. 17. – n. a., 4 fő; 1970. 02. – Észak-Vietnám, 9 fő; 1970. 11. 28. – Laos, 6 fő; 1971. 04. 15. – Észak-Vietnám, 4 fő; 1971. 05. 07. – Ashau-völgy, 4 fő; 1971. 06. 22. – Danang, 4 fő; 1971. 09. 22. – Plei Trap völgy, 4 fő; 1971. 10. 11. La Drang völgy, 10 fő). Kijuttatásukra vagy 6-7000 méter magasságból, éjjel, oxigénlégző készülékkel, vagy könnyű szállítórepülőgépek fedélzetéről, kis magasságból került sor. Ezek a műveletek azonban mindössze rajszintű ejtőernyős bevetések voltak.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

A 173-ASOK EJTŐERNYŐS MŰVELETEI NAPJAINKBAN

Téved, aki azt hiszi, hogy az ejtőernyős deszantok napja leáldozott, hiszen a második Öböl-háborúban újra sor került dandárszintű bevetésükre. A 173. légideszant dandár 2003. 03. 25. – 04. 09. között észak-iraki területen, egy *Bashur repülőterén és térségében* végrehajtott légideszant-művelet keretében került bevetésre ismét. A 173. légideszantdandár lövészállományát tartalmazó ejtőernyős deszantlépcső március 26-án szállt fel az olaszországi Aviano légibázisról, 17 db C-17 Globemaster nehéz szállítórepülőgép fedélzetén. A dandár erői az Erbil északi nagyváros térségében elhelyezkedő Bashur repülőtér felett hajtottak végre éjszakai ugrást, összesen 1.000 fő ejtőernyőssel és 160 fő különleges műveleti (Ranger) katonával. A dandárt – ejtőernyős lövész, ejtőernyős tüzér és támogató alegységeket – 20.00-20.37 között könnyű gépjárműveikkel együtt egy 1.500x4.500 méteres területre deszantolták. A tömeges ejtőernyős ledobás során – a közepesen erős szél, az éjszakai körülmények és a saras, illetve köves ledobózóna együttes hatásaként – 20 katona szenvedett lábsérüléseket, köztük 6 súlyosan sérült. (Ez a baleseti veszteség a teljes ugró állomány 1,7%-a volt.) Az ejtőernyősök elfoglalták a repülőteret, ahová a szállítógépek második hulláma azonnal megkezdte a megerősítő deszantlépcső és az utánpótlás leszálló módszerrel történő deszantolását. A légideszantok feladata az volt, hogy harci és anyagi támogatást, illetve szervezési-vezetési háttérrel nyújtsanak a kurd gerilláknak és közös műveleteket végezzenek azokkal, ellenőrzés alá vonva a vidék olajlelőhelyeit (Moszul), majd további támadásba kezdve elfoglalják a Bagdad irányába eső Kirkuk nagyvárost.

BEFEJEZÉS ÉS AJÁNLÁS

A 173-asok további iraki harcairól – és a korszerű amerikai, brit, szovjet, német és magyar légideszantok alkalmazásának történetéről, haditechnikai eszközeiről és szervezeteiről – bővebben a Püedlo Kiadónál 2011-ben megjelent „A légideszant II.” című könyvünkben olvashat az érdeklődő közönség. Ebben a kötetben a második világháború végétől napjainkig végeztük el a légideszantok nem teljes körű, de jelentősen kiterjedt, rendszerező, áttekintő, elemző és értékelő vizsgálatát.

„A légideszant II.” című könyv a német, brit, amerikai, szovjet illetve magyar légideszantokat törekszik a teljesség igényével bemutatni. A könyv tárgyalásmódja újszerű, mivel a légideszantok alkalmazási elméletein és azok megalkotóin túl nemcsak az eseményeket mutatja be, hanem a légideszantok harca során alkalmazott valamennyi lényeges haditechnikai eszközt és a szervezetek fejlődését is 1945-től a könyv írásának lezárásáig, azaz 2010-ig. Közel 100 hadműveleti, harcászati és diverziós légideszant-művelet és 250 haditechnikai eszköz kerül ismertetésre e könyvben, 200-nál is több fényképpel, vázlattal és térképmelléklettel. Olyan légideszant-műveletek részleteit és sok vonatkozásban újszerű kritikai elemzését ismerteti a könyv, mint a szovjetek afganisztáni inváziója és gerillák elleni harctevékenysége, az amerikai légideszantok vietnámi helikopteres légimozgékony műveletei, légideszantok bevetése az 1991-es és a 2003-as Öböl-háborúban, illetve alkalmazásuk az amerikai és a szövetséges haderők 2001-től napjainkig zajló afganisztáni hadműveleteinél. Megismerheti az Olvasó a légideszantcsapatok szállítására és deszantolására alkalmazott szállító repülőgépeket és helikoptereket, személyi és teher ejtőernyőket, továbbá a deszantok által alkalmazott harc- és gépjárműveket és tüzérségi eszközöket is.

Kulcsszavak: légideszant hadművelet; ejtőernyős; harci helikopter; szállítóeszköz; ledobó zóna; mélységi felderítés

Keywords: airborne operation; paratrooper; combat helicopter; means of transport; drop zone; deep reconnaissance

H A D T U D O M Á N Y I S Z E M L E**DR. TURCSÁNYI Károly – DR. HEGEDŰS Ernő****Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám**

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Leo J. Daugherty: A vietnami háború napról napra. Hajja és Fiai könyvkiadó, Debrecen, 2004.
- Tóth Loránd: Ejtőernyős deszant. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987.
- Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: A légideszant I. Püedlo Kiadó, Budapest, 2007.
- Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: A légideszant II. Püedlo Kiadó, Budapest, 2009.
- Wright, R. K. – Greenwood, J. T.: Airborne Forces at War. Naval Institute Press, Annapolis, 2007.